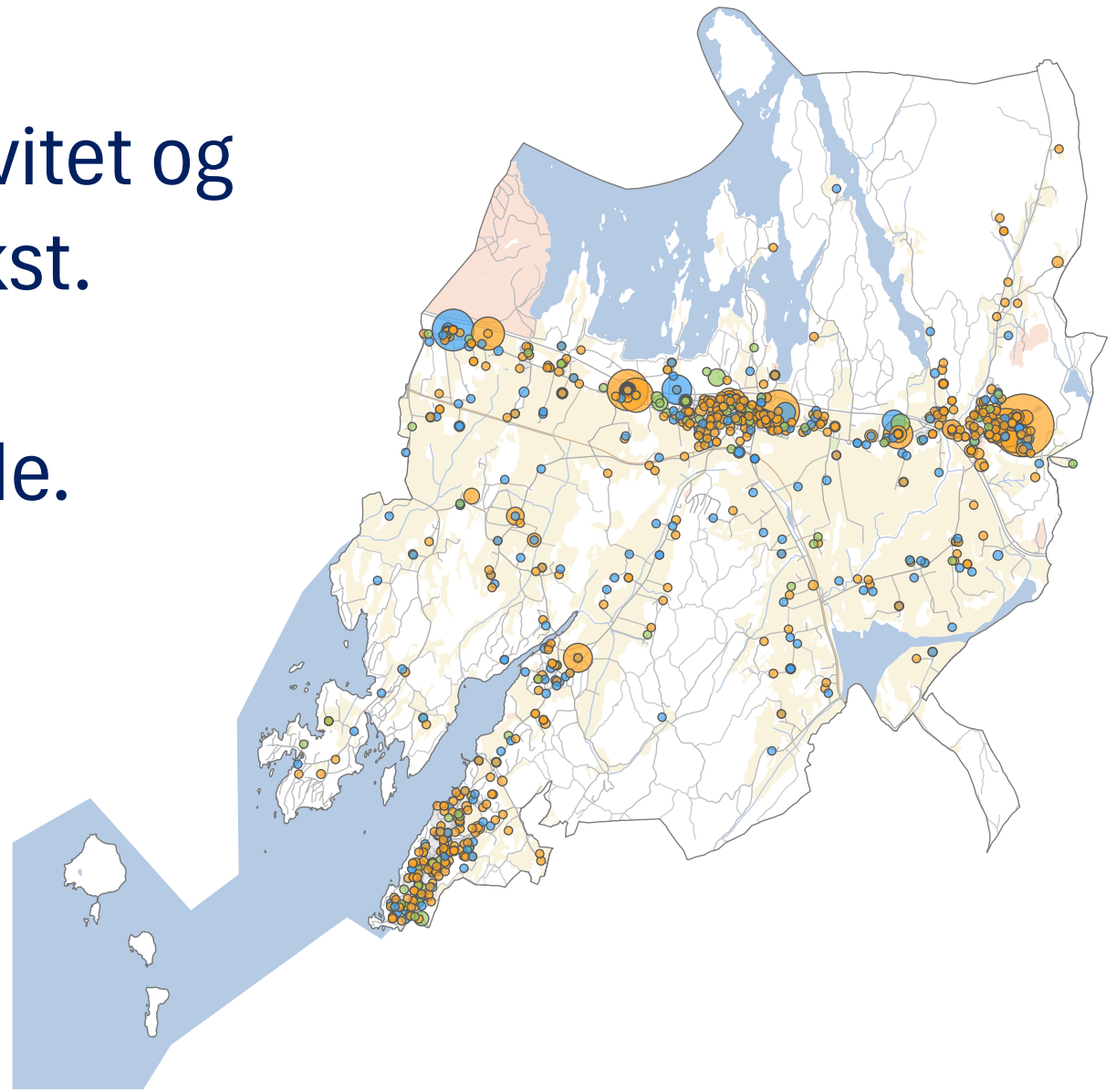

Næringsattraktivitet og arbeidsplassvekst. Utfordringer og muligheter i Råde.

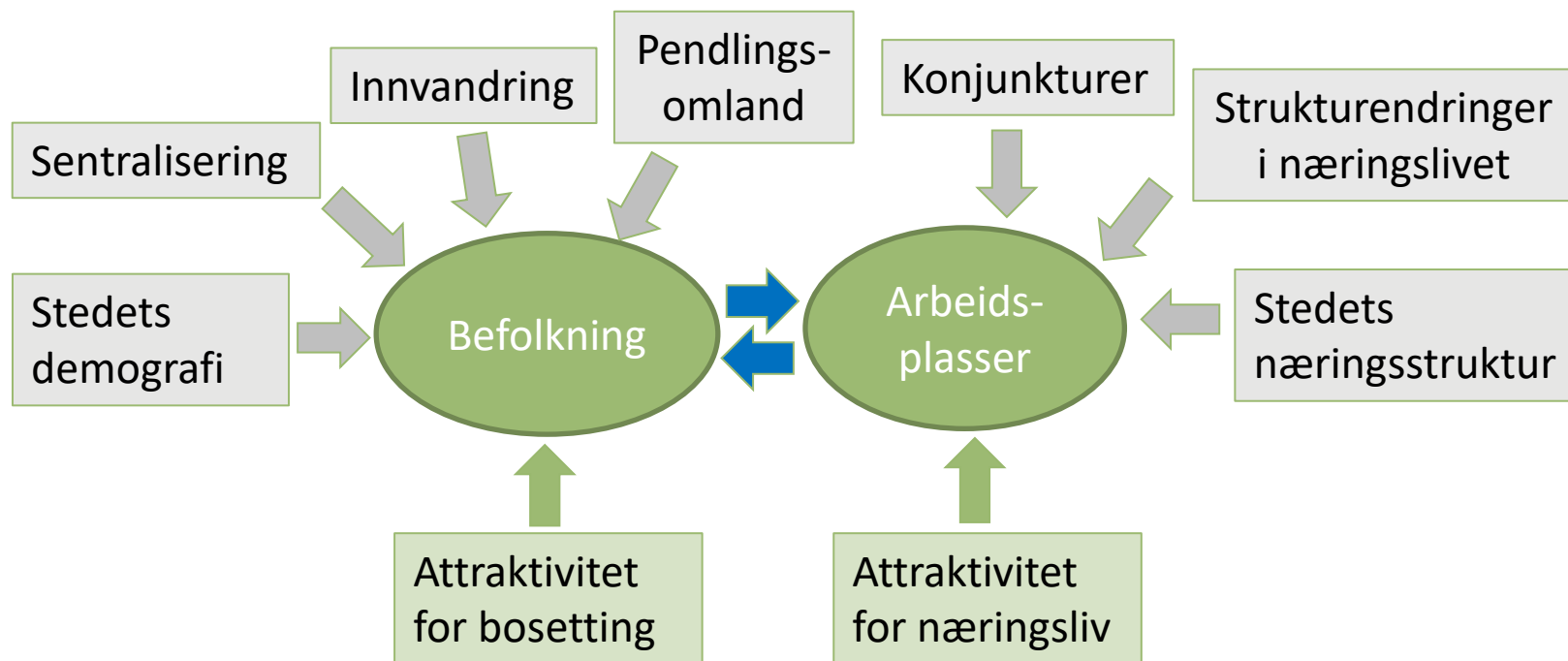

<https://regionalanalyse.no/>

Hvorfor vokser steder?

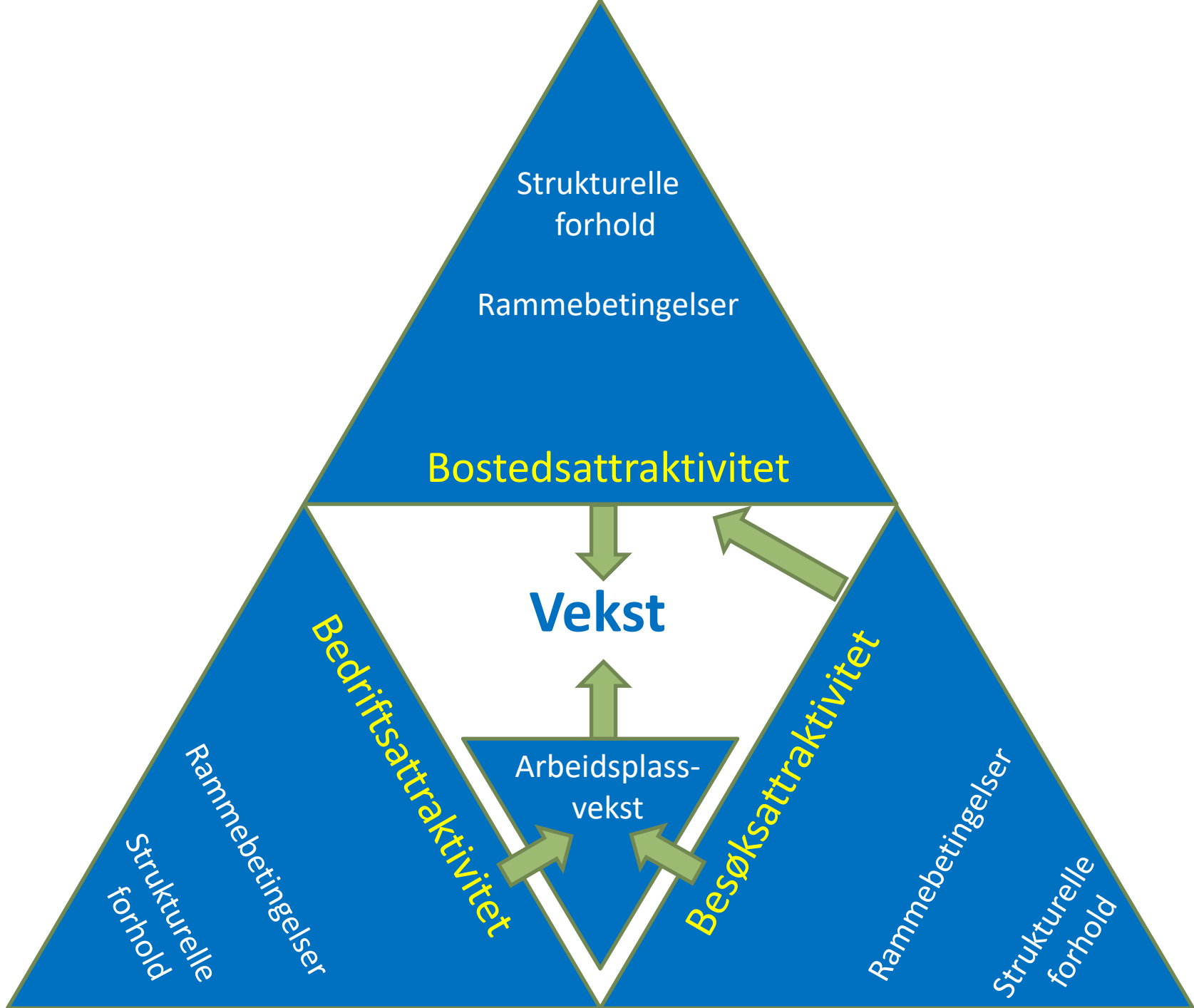
Strukturelle drivkrefter påvirker utviklingen, men kan ikke påvirkes lokalt.

Ytre drivkrefter:

Indre drivkrefter:

Attraktivitet handler om bidraget til veksten fra lokale krefter

Modellen vi bruker er forklart og dokumentert i nylig publisert bok.

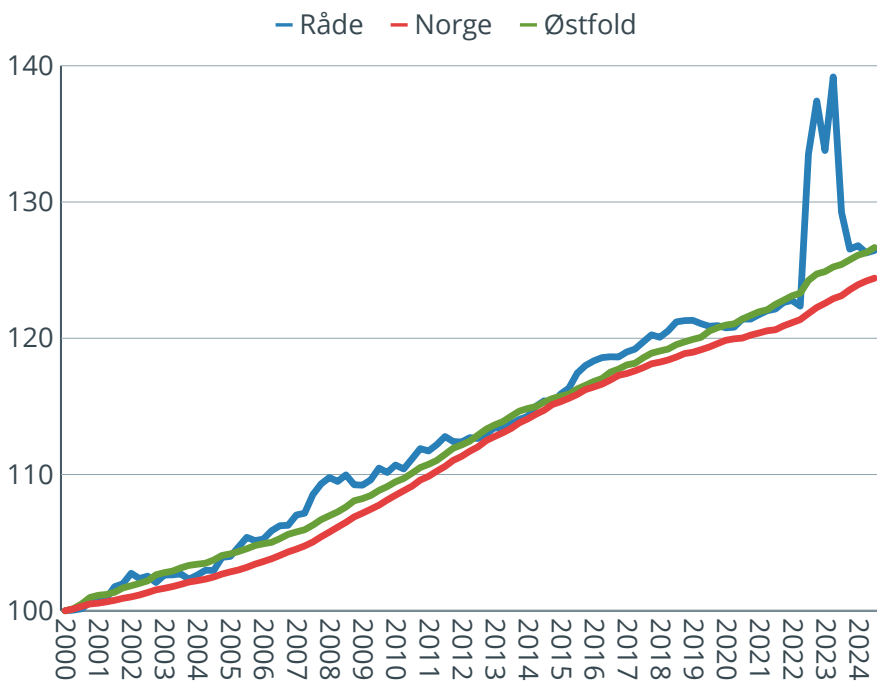
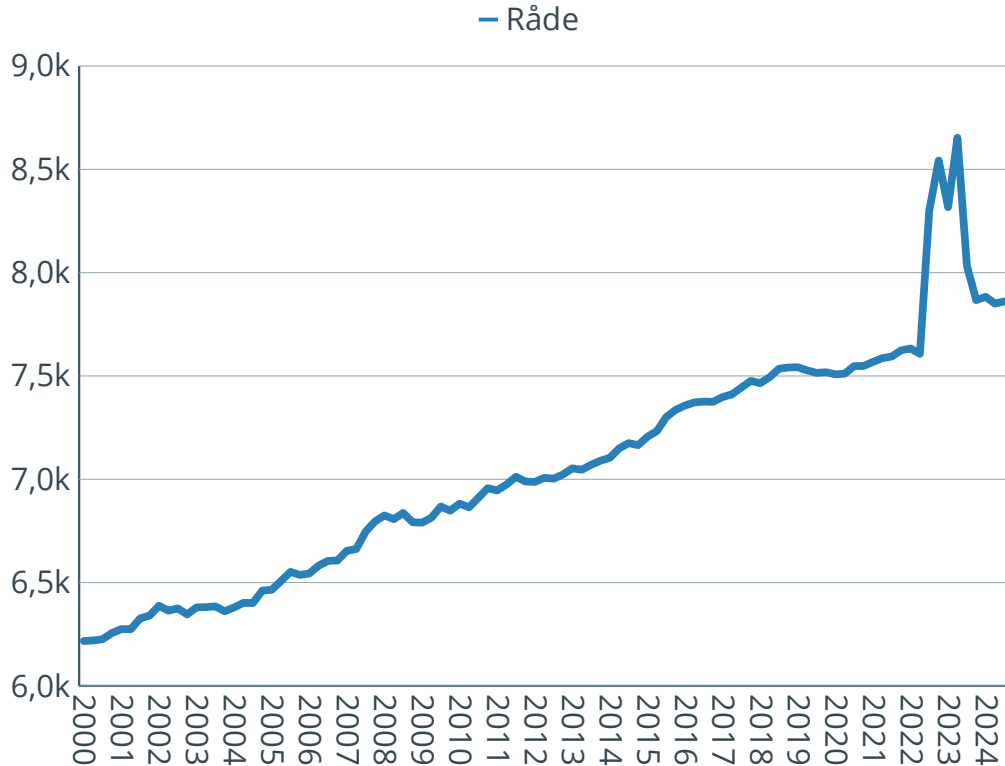
Med modellen kan vi

- Forklare drivkrefter for den regionale utviklingen, finne ut hva som henger sammen
- Evaluere utviklingen i enkeltkommuner
- Lage prognoser

Befolkning

Folketallet: 7 861

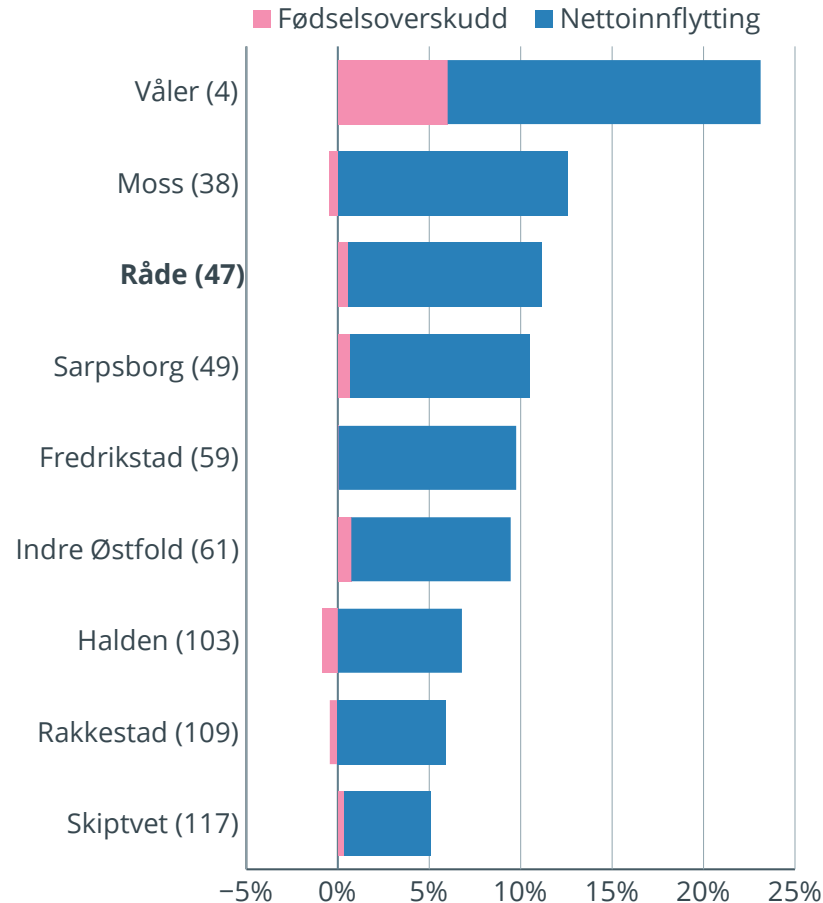

Utvikling i folketallet i Råde, målt i starten av hvert kvartal.

Befolkning

Befolkningsveksten sammenliknbare kommuner.

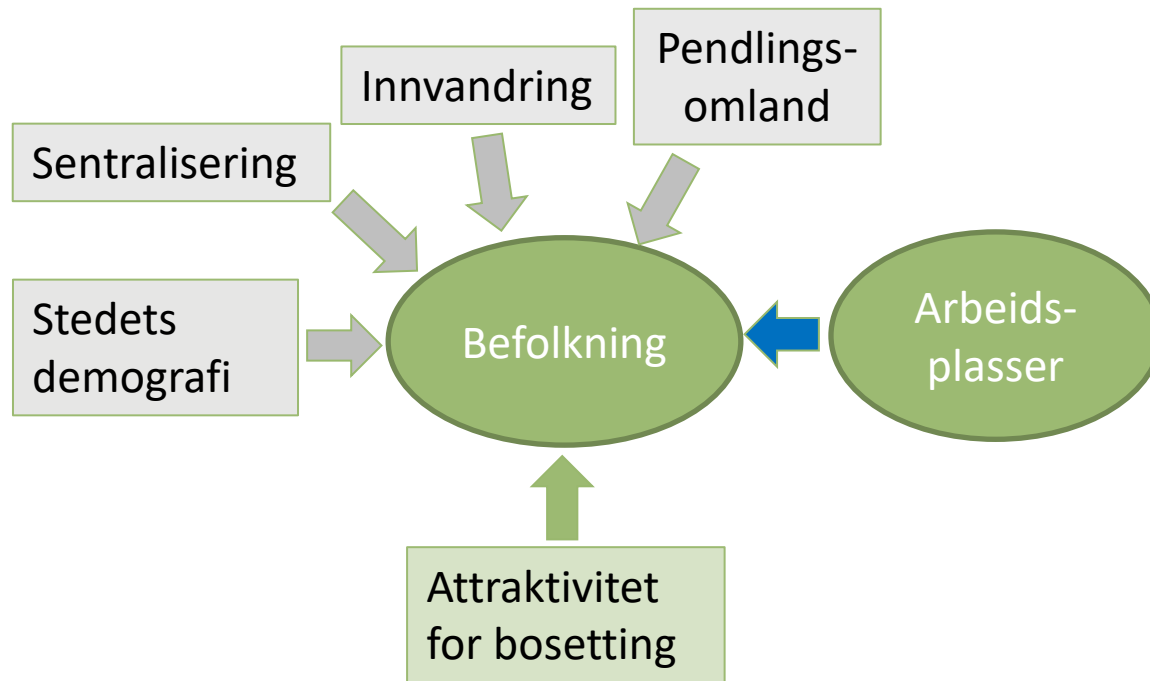
Råde nummer 47 av 357 kommuner i landet når det gjelder befolkningsvekst.

Befolkningsvekst fordelt på fødselsoverskudd og nettoinnflytting (inkludert innvandring) 2014-2023. Tallene i parentes viser rangeringen.

Har Råde vært en attraktiv kommune for bosetting?

Ytre drivkrefter:

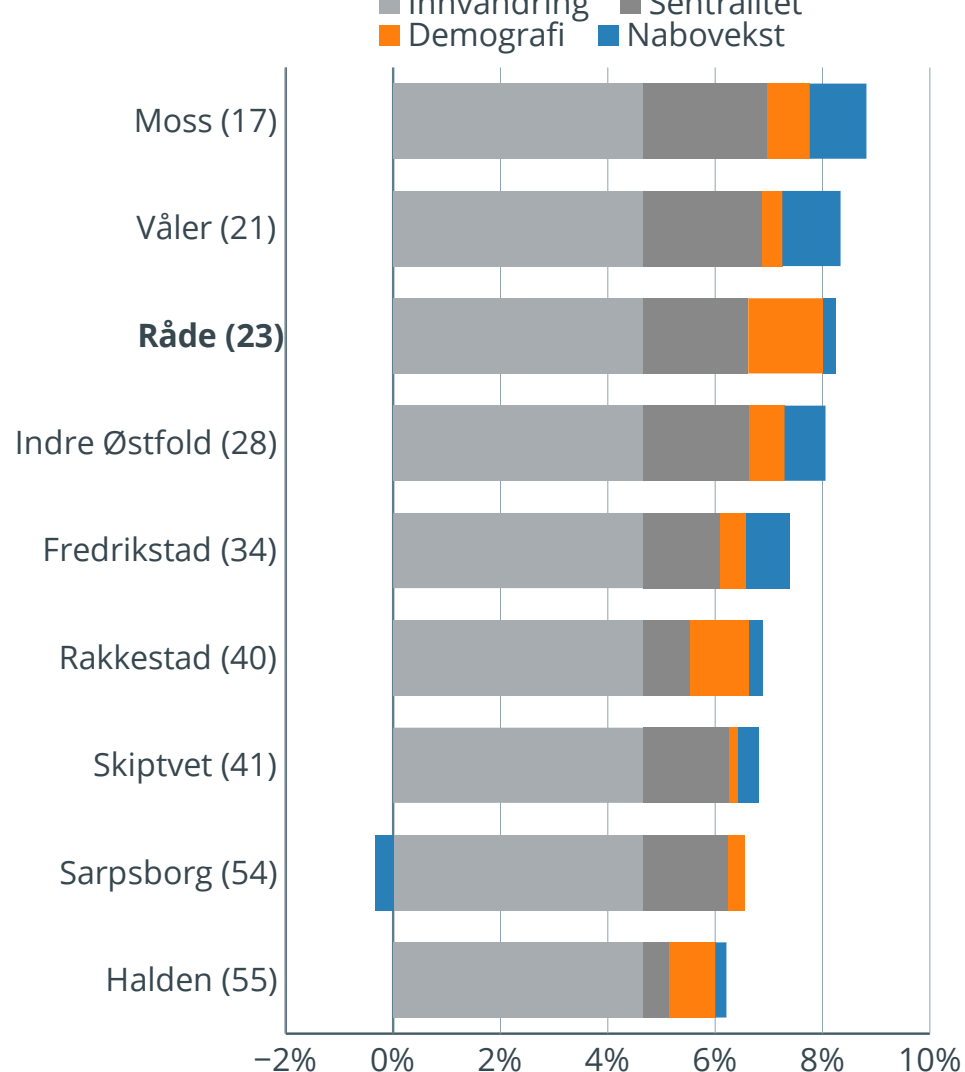
Indre drivkrefter:

Bostedsattraktivitet: Høyere innflytting enn forventet

Forventet nettoflytting

Vi forventer at Råde skal ha høy nettoinnflytting.

- Sentral kommune.
- God arbeidsplassvekst i nabokommuner.
- Gammel befolkning

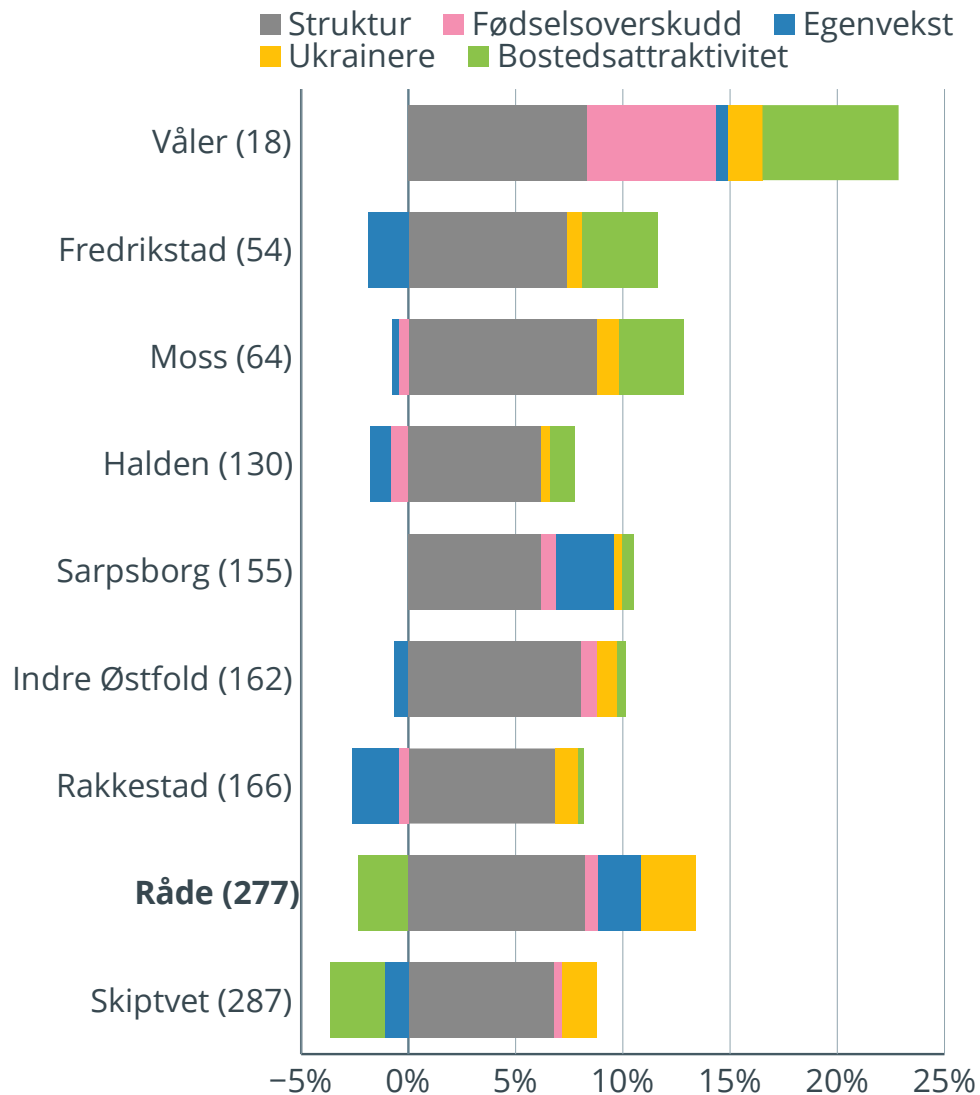

Forventet nettoflytting (eksklusive ukrainske flyktninger) i prosent av folketallet, ut fra sentralitet, nasjonal nettoinnvandring, arbeidsplassvekst i områder det pendles til (nabovekst) og demografisk sysselsettingstilvekst (Demografi).

Bostedsattraktivitet

Råde har hatt mindre innflytting enn forventet.

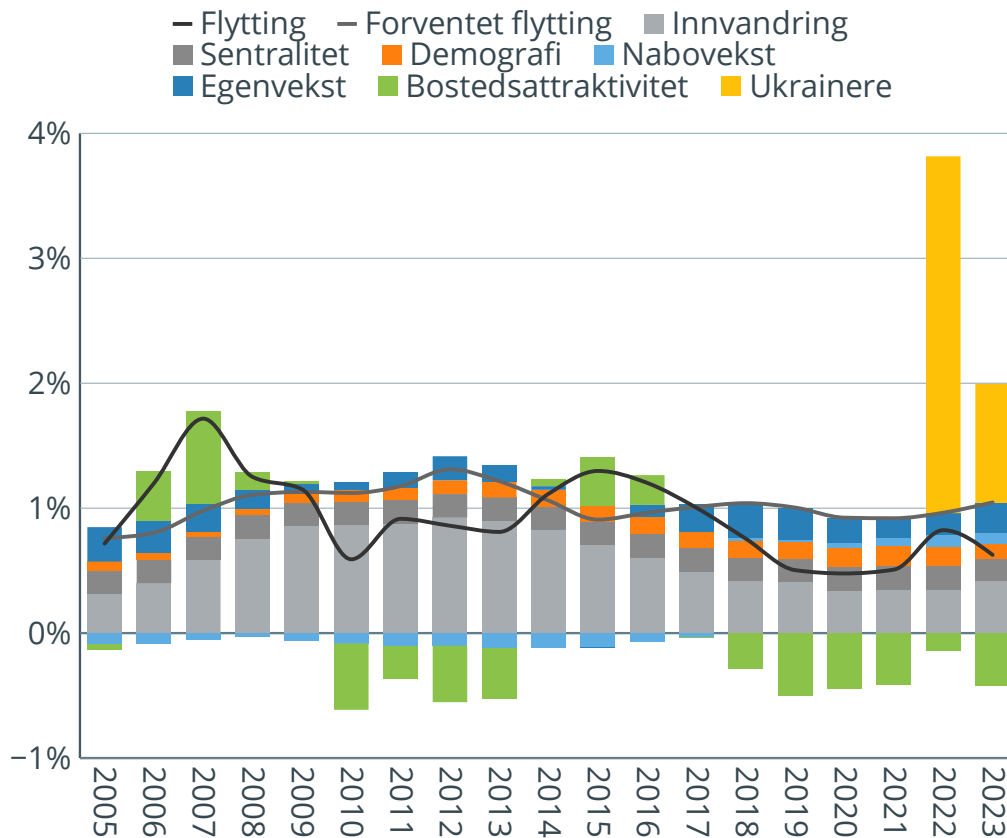

Befolkningsutviklingen 2014-2023, dekomponert i ulike drivkrefter.

Bostedsattraktivitet

Arbeidsplassveksten har vært veldig god.

Innflyttingen har vært lavere enn forventet de seks siste årene.

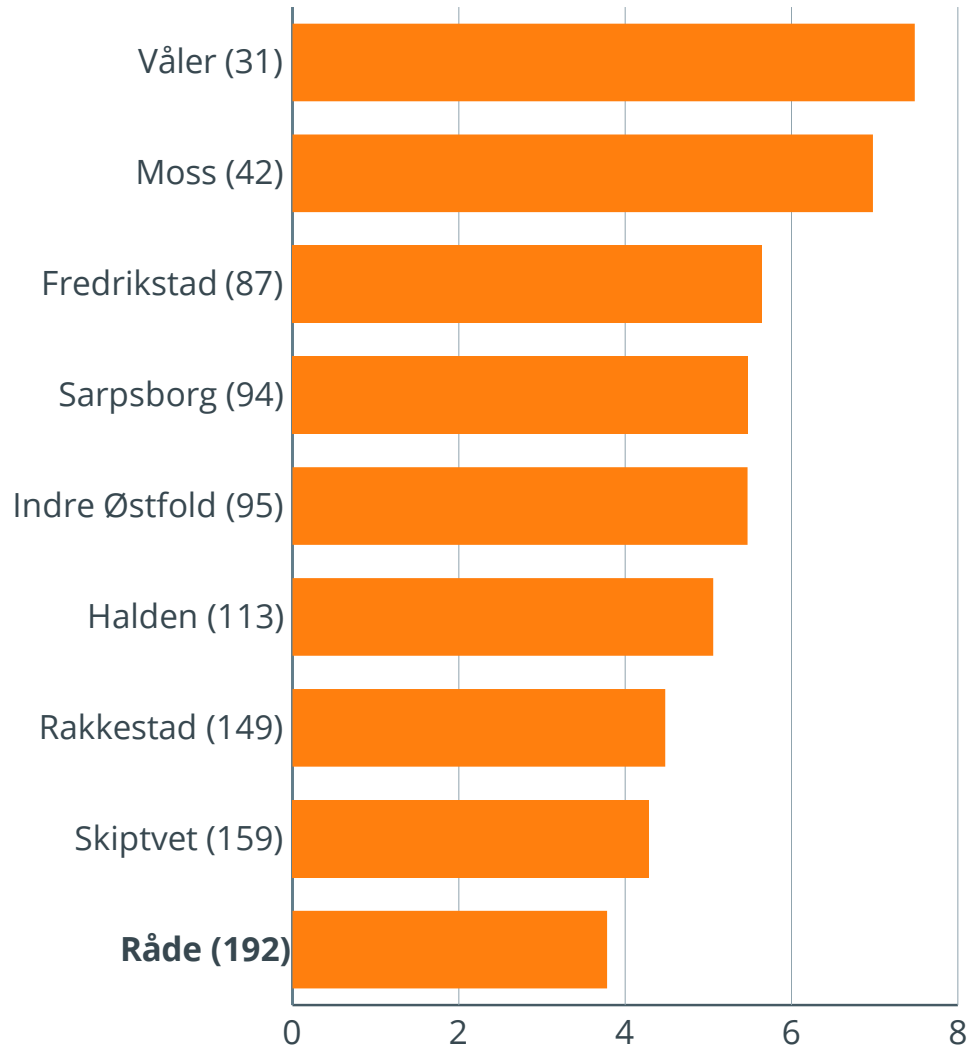

Nettoflyttingen til Råde, dekomponert i ulike drivkrefter. Tre års glidende gjennomsnitt.

Bostedsattraktivitet

Bostedsattraktivitet og boligbygging henger sammen, særlig for kommuner hvor det forventest vekst.

Råde har hatt alt for lav boligbyggingstakt.

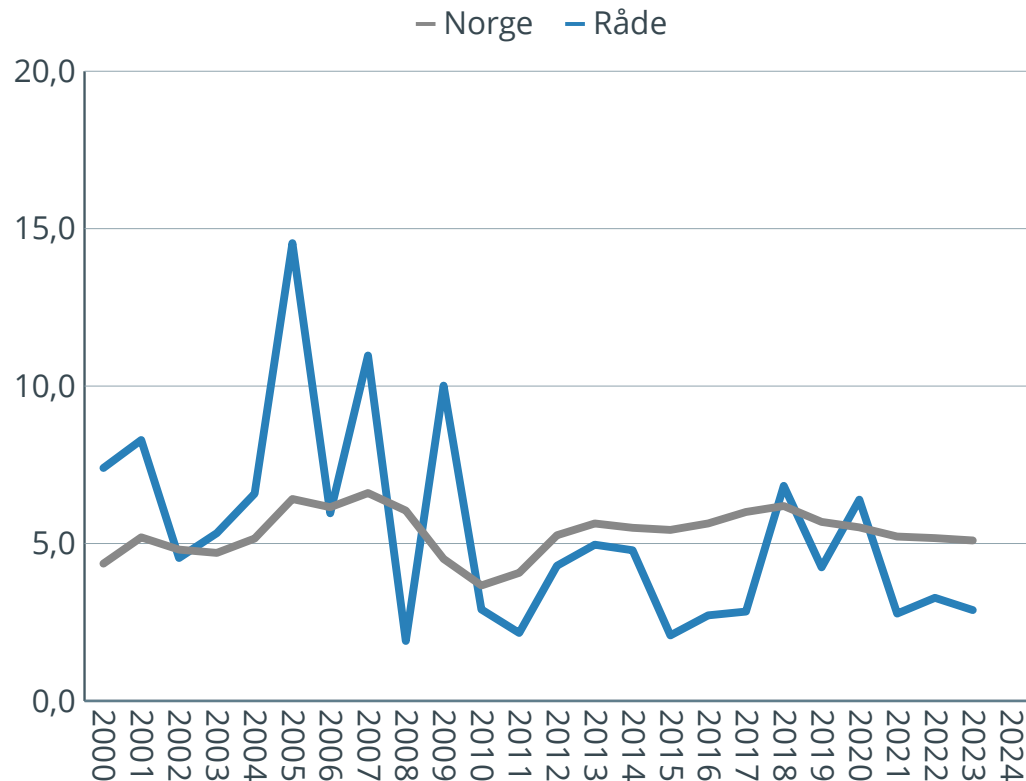

Antall fullførte boliger per 1000 innbyggere. Rangering i er vist i parentesen.

Boligbygging

Få nye boliger i de siste årene.

Det bør bygges minst 50 boliger i året i Råde.

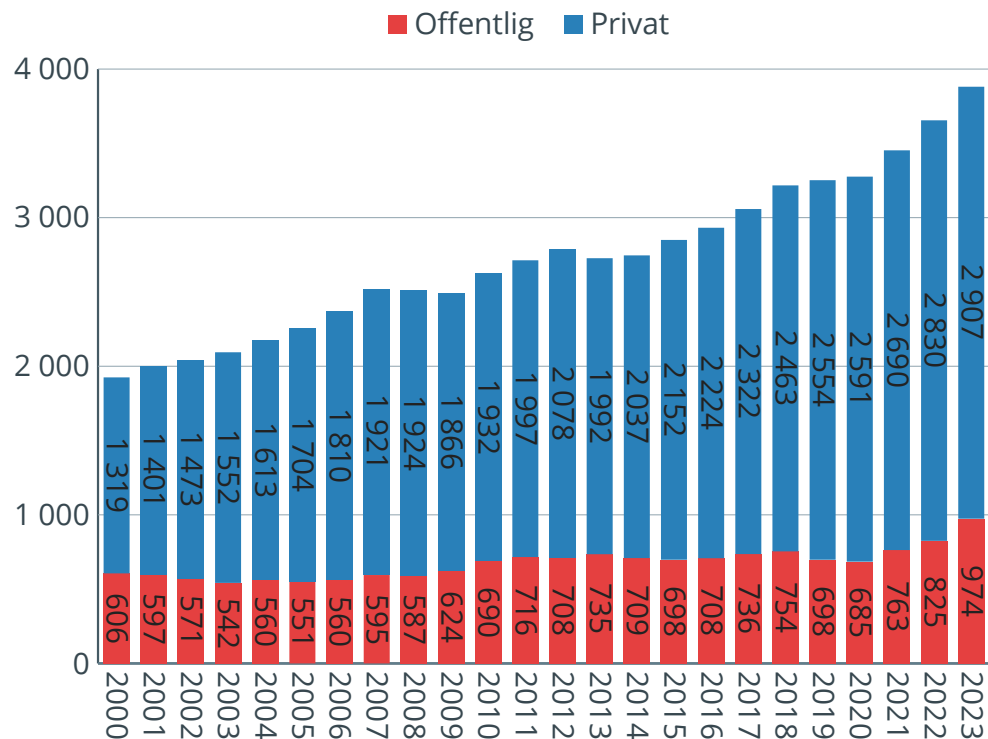
Antall fullførte boliger per 1000 innbyggere i Råde og Norge.

Arbeidsplasser

Arbeidsplasser

Antall arbeidsplasser
Sterk økning, særlig i
næringslivet.

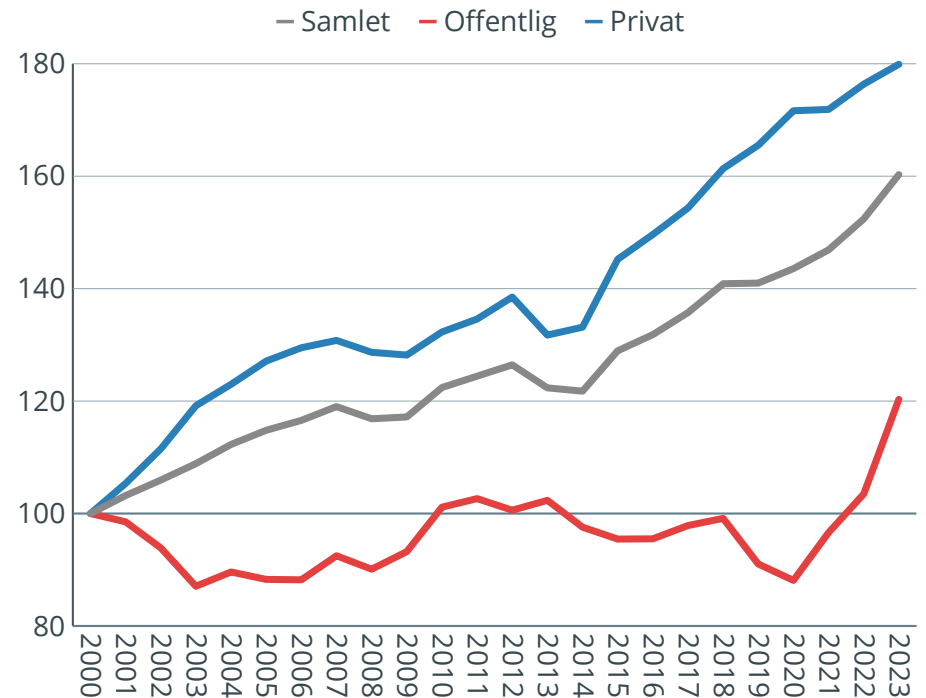
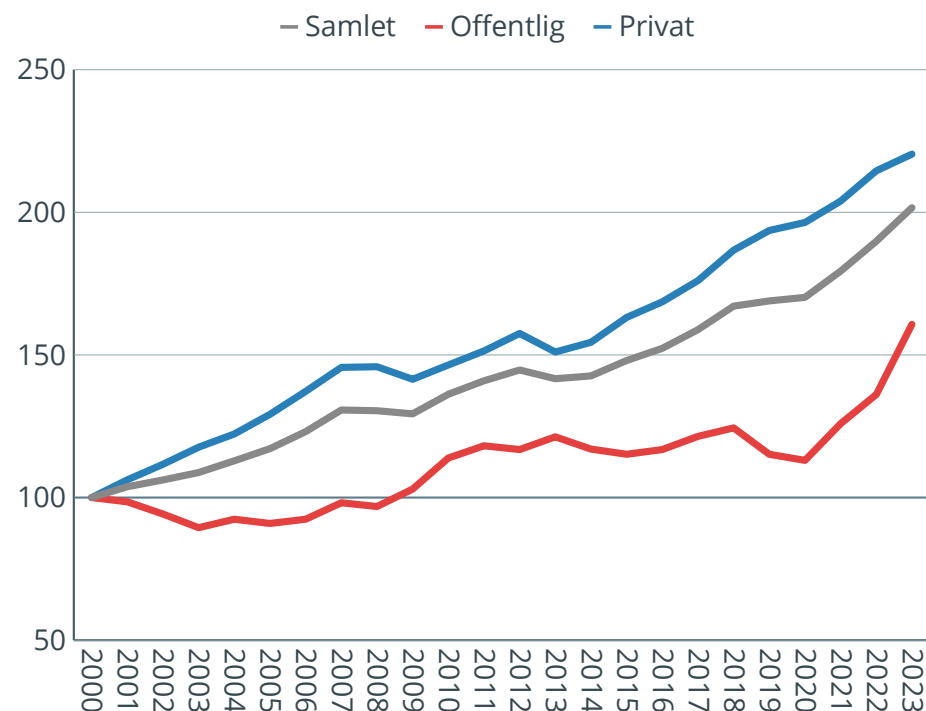
Antall arbeidsplasser i offentlig og privat sektor i Råde.

Arbeidsplasser

Indeksert utvikling i antall arbeidsplasser: Mer en dobling av antall arbeidsplasser i næringslivet siden 2000.

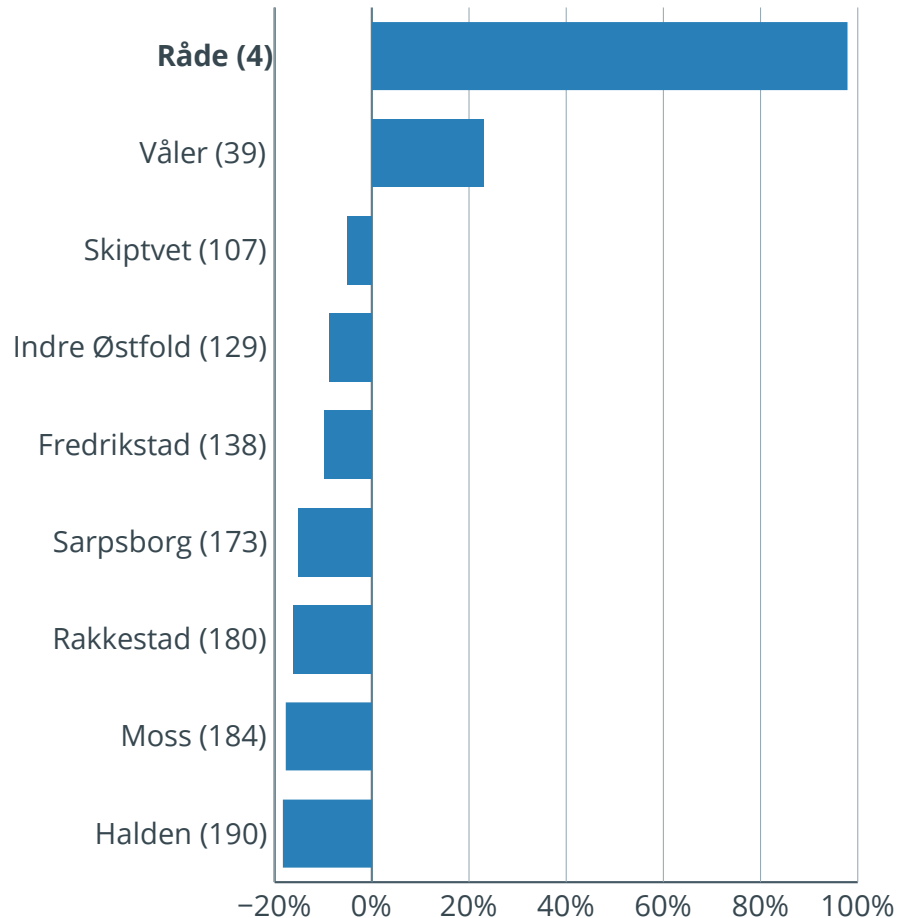
Relativt til landet:

Sterk utvikling i næringslivet.

Arbeidsplasser

Råde har hatt fjerde beste veksten i næringslivet av alle kommunene i landet.

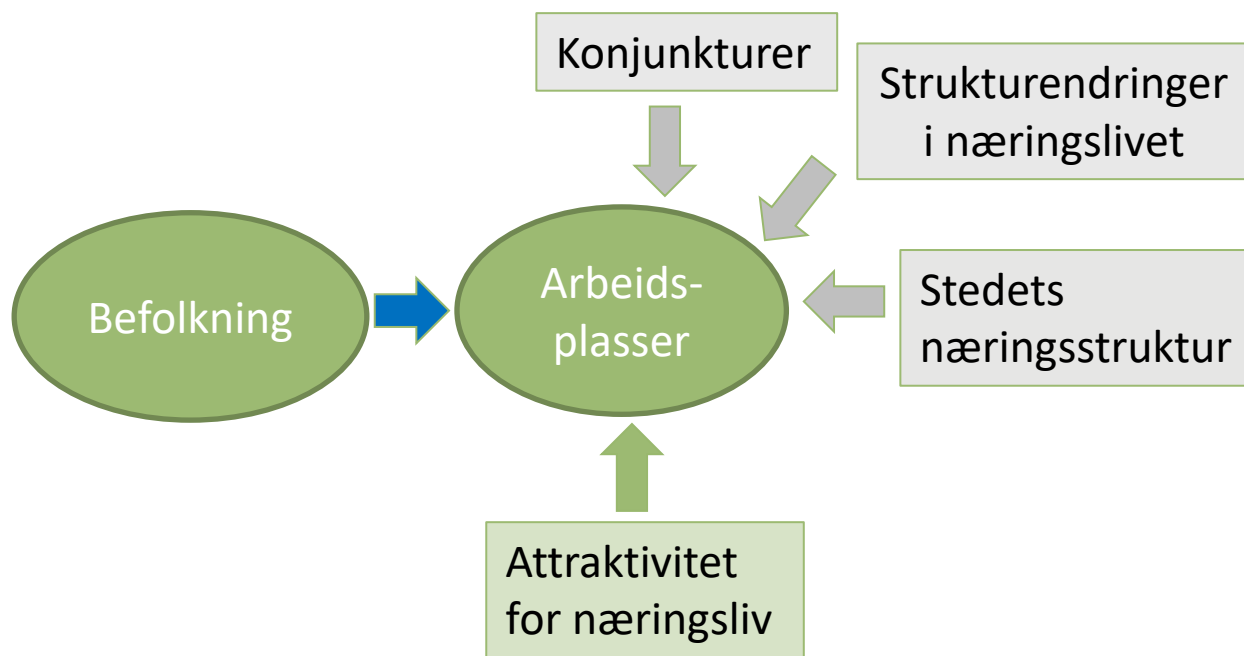
Relativ arbeidsplassvekst i næringslivet 2001-2023. Rangering blant de 357 kommunene er vist i parentes.

Hvorfor vokser steder?

Har Råde vært en attraktiv kommune for næringslivet?

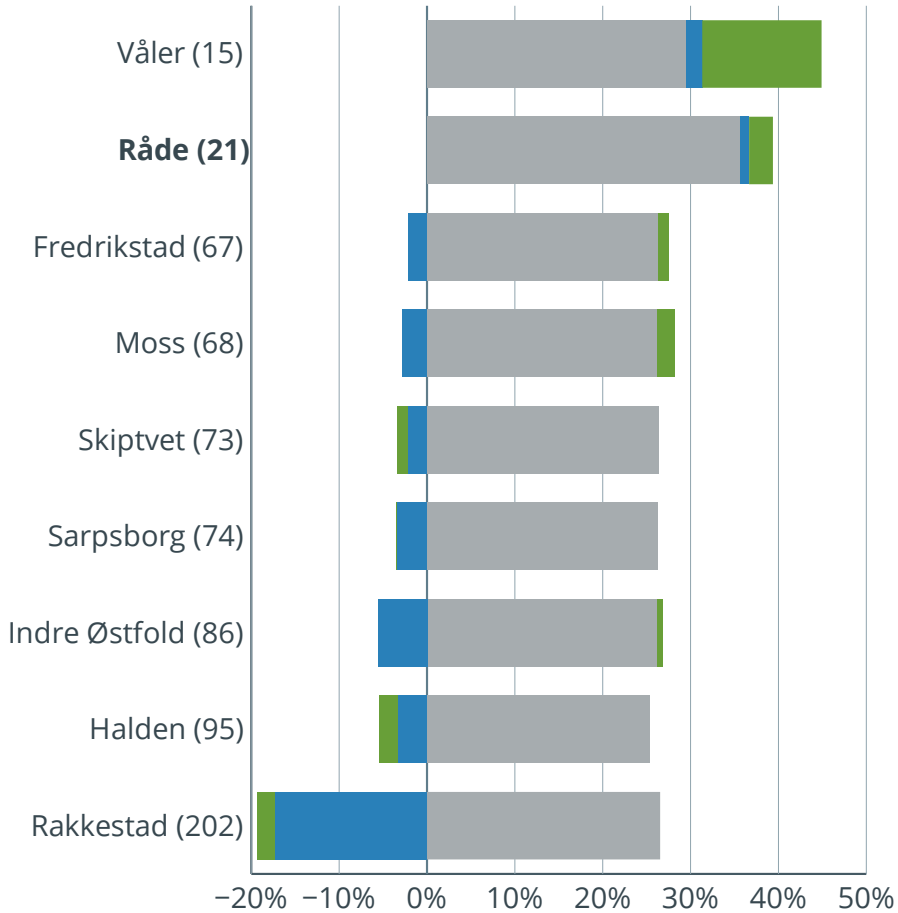
Ytre drivkrefter:

Indre drivkrefter:

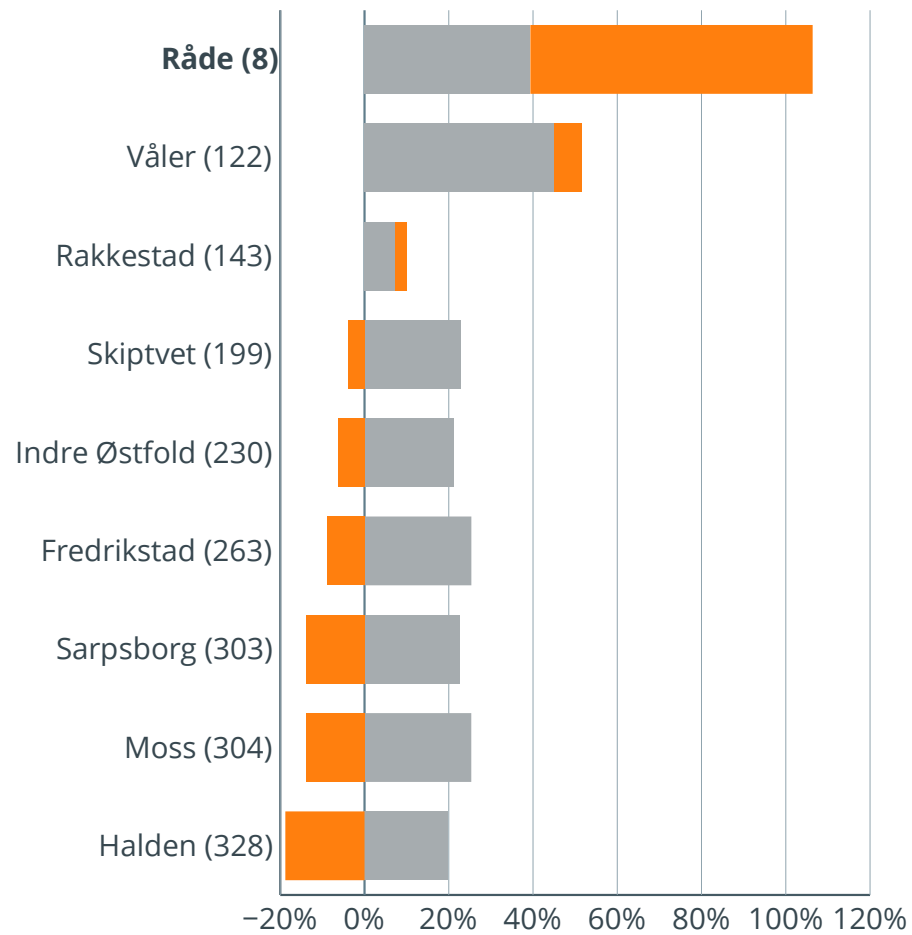
Attraktivitet handler om bidraget til veksten fra lokale krefter

■ Nasjonalt Bidrag ■ Bransjeeffekt ■ Befolkningseffekt

Forventa vekst i næringslivet 2004-2023

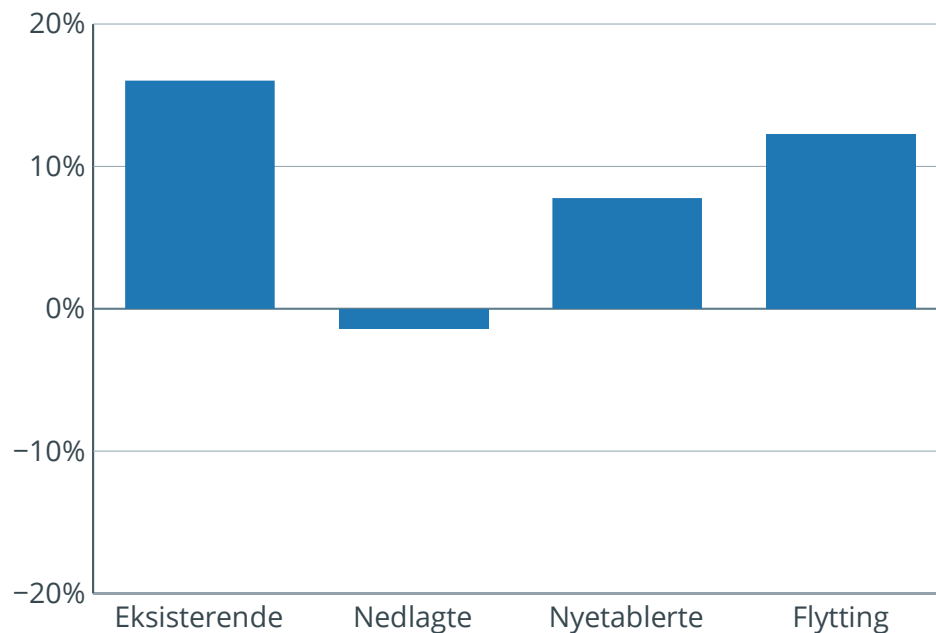
■ Forventet vekst ■ Næringsattraktivitet

Næringsattraktivitet 2004-2023

Råde har hatt høy næringsattraktivitet fordi:

1. Eksisterende bedrifter har hatt god vekst.
2. Mange bedrifter har flyttet inn til Råde.
3. Det er et større vekstbidrag fra nyetableringer bedrifter enn gjennomsnittet.

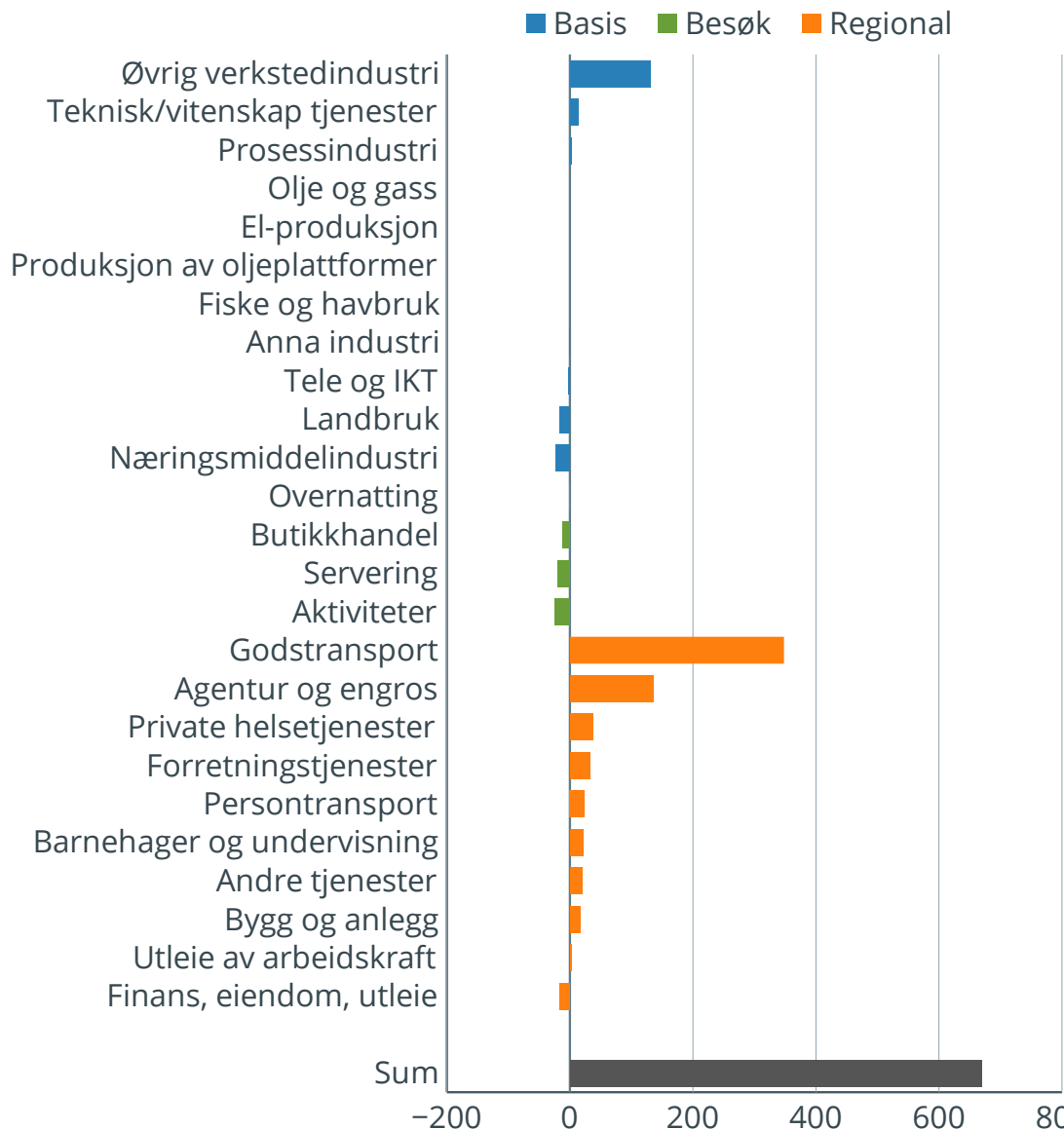

De relative vekstbidragene i næringslivet i Råde.

Næringsattraktivitet bransjevis:

Mest vekst i bransjene:

- Godstransport
- Agentur og engros
- Verkstedindustri

Avvik fra forventet vekst i antall ansatte i
bransjene i Råde.

Næringsstruktur

Dette har råde mye av:

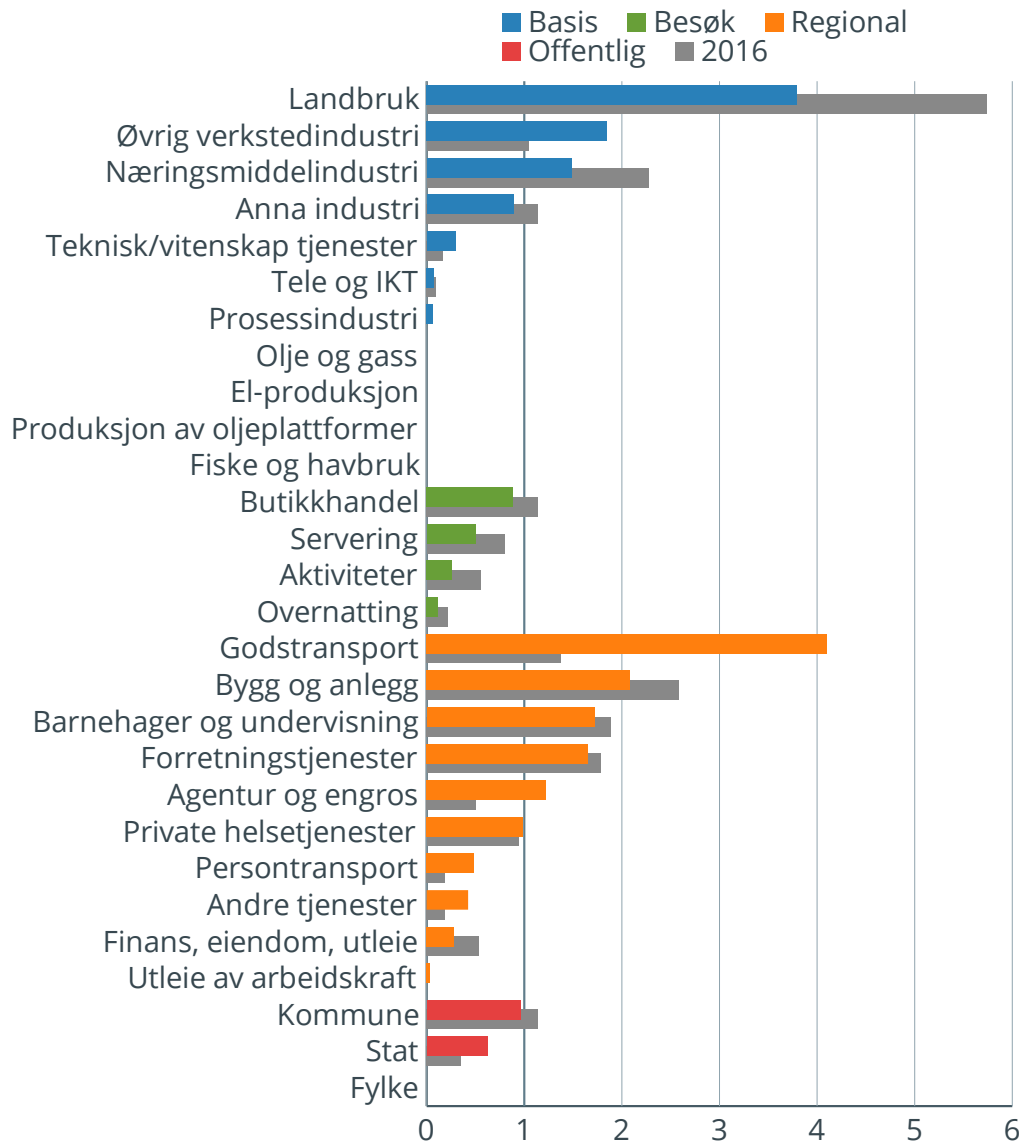
Godstransport

Landbruk

Bygg og anlegg

Verkstedindustri

Næringsmiddelindustri

Lokaliseringskvotienter for ulike bransjer i Råde i 2023 sammenliknet med 2016.

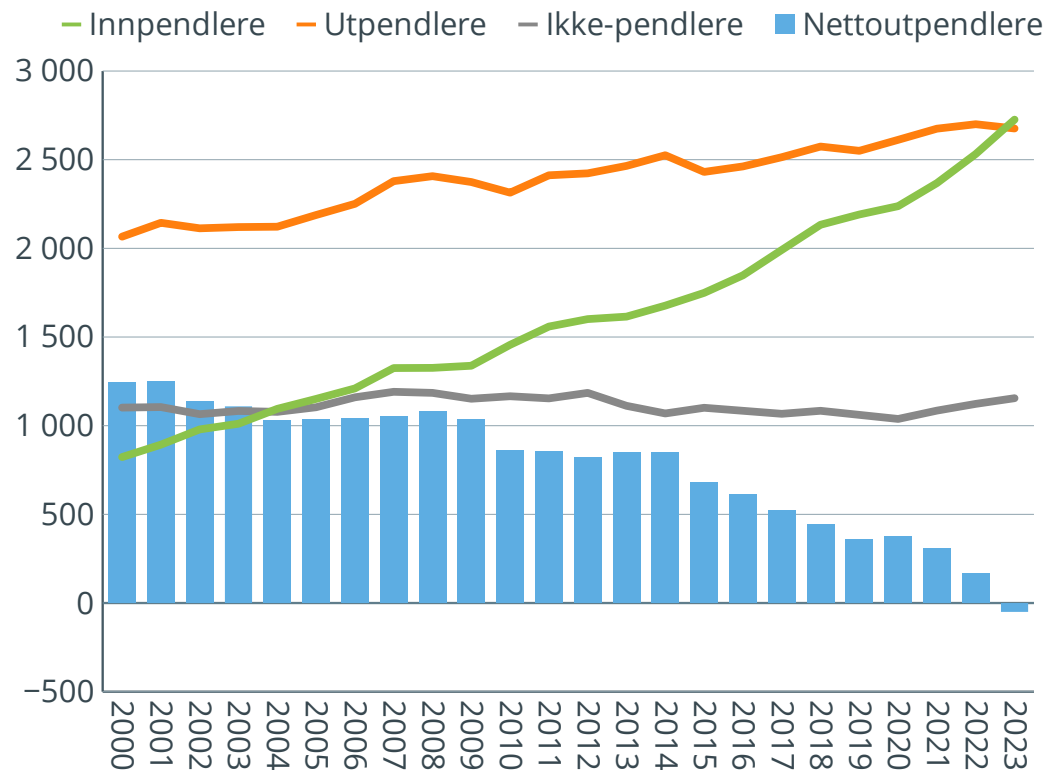
Råde har vært attraktiv for næringsliv,
men lite attraktiv for bosetting.

Gjør det noe?

Pendling

Råde har gått fra underskudd av arbeidsplasser til overskudd.

Det har blitt mange flere innpendlere.

Antall utpendlere, innpendlere og nettoppendling i Råde.

Råde har hatt høy næringsattraktivitet. Det har gitt stor vekst i næringslivet.

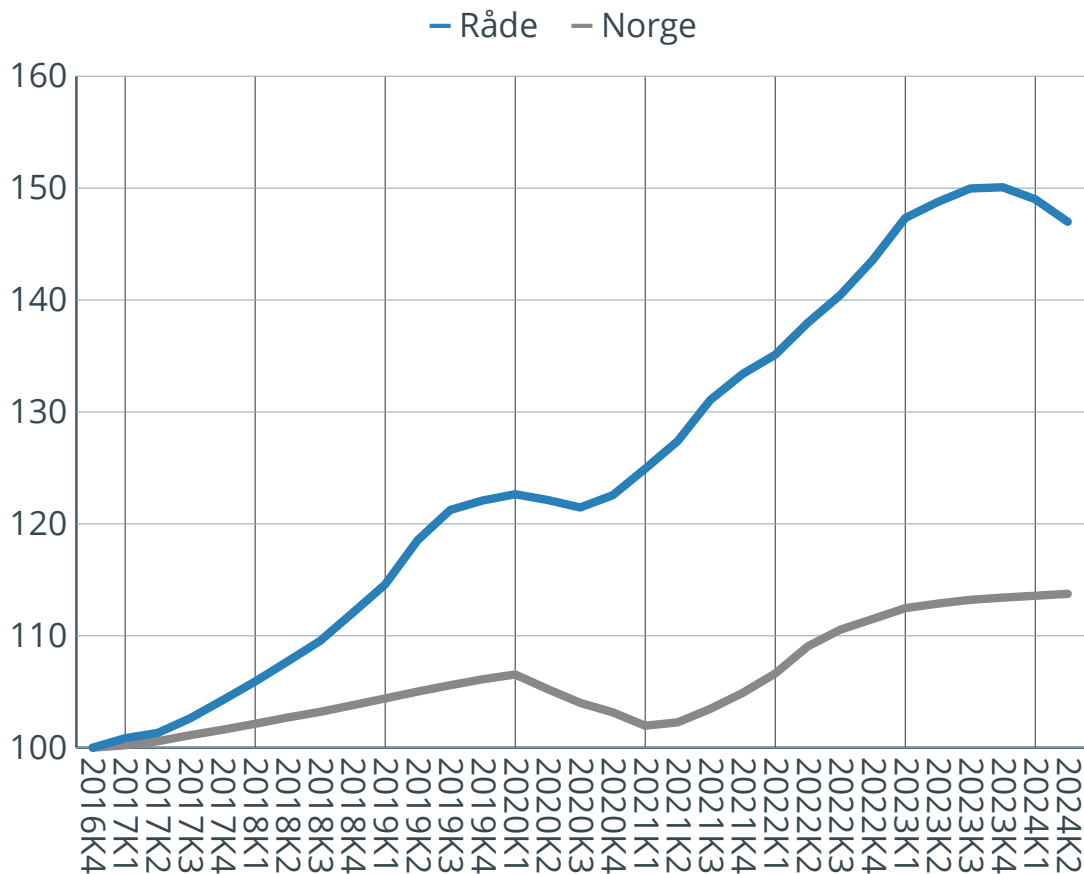
Veksten i næringslivet har ført til mer innpendling, men ikke så mange flere innbyggere.

Lav boligbyggingstakt i Råde har gjort at veksten i næringslivet har hatt begrenset effekt på innflyttingen.

Hva skjer nå?

Antall ansatte i næringslivet falt i de to første kvartalene av 2024.

Antall ansatte i Norge og Råde.

Framtidsutsikter

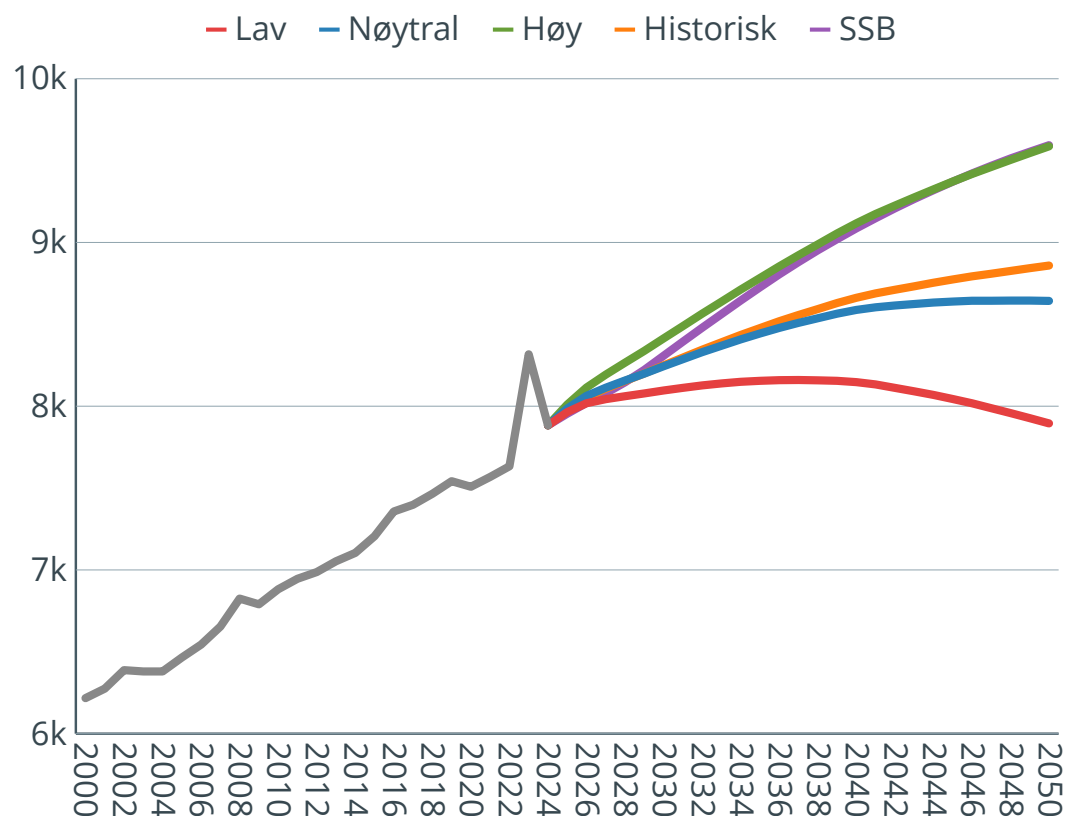

Befolkningsscenarier

Råde kan få sterk økning i folketallet med høy attraktivitet.

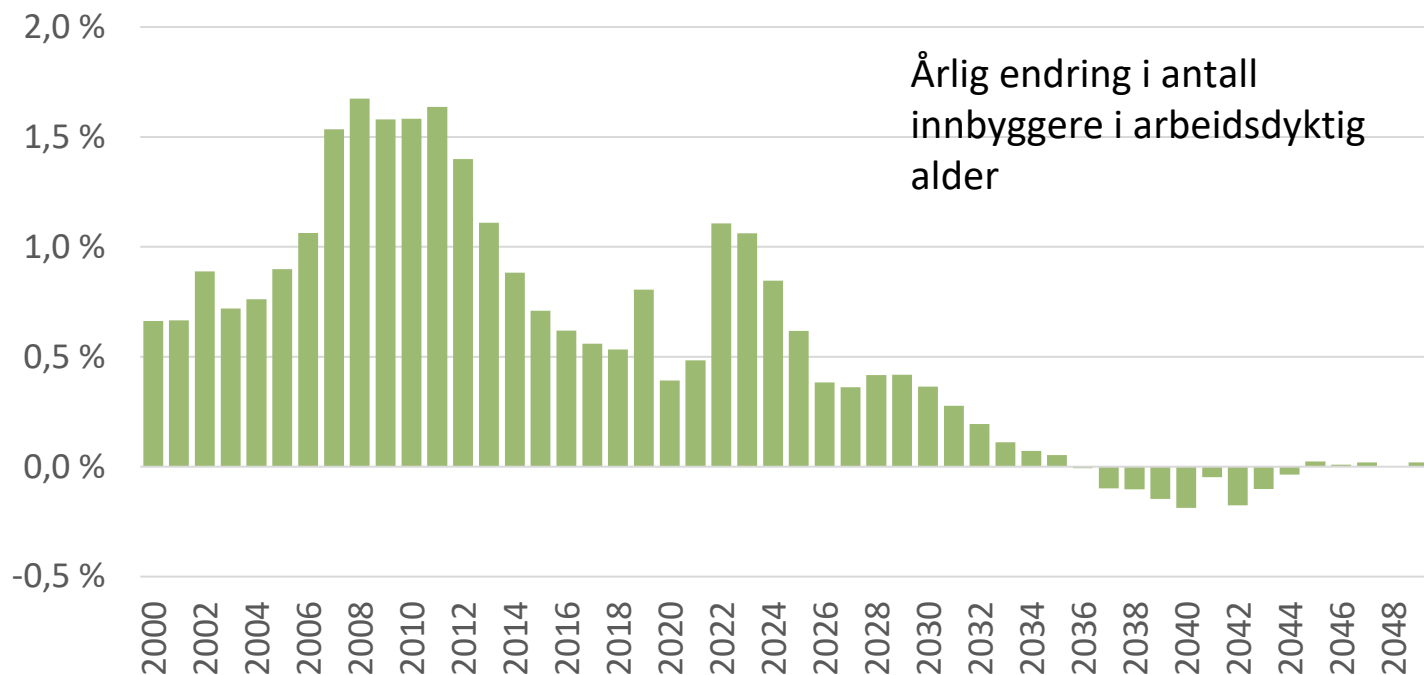
Med middels attraktivitet vil det også bli vekst, men mye lavere og veksten vil stoppe opp.

Med lav attraktivitet vil folketallet synke.

Fire scenarier for befolkningsutviklingen i Råde, samt SSBs framskriving hovedalt.

Sysseissettingsveksten i Norge

Om få år vil antall innbyggere i arbeidsdyktig alder begynne å synke. Hvis offentlig sektor fortsetter å vokse, blir det færre arbeidstakere tilgjengelig for næringslivet.

Det kan bli enda sterkere konkurranse om å få tak i tilgjengelig arbeidskraft og kompetanse. Bostedsattraktivitet blir enda viktigere, også for næringslivet.

Rådes framtid:

Kan ikke ta befolkningsvekst for gitt. Kommunen bør se om det mulig å stimulere til mer boligbygging.

God næringsutvikling tidligere er ingen garanti for god næringsutvikling i framtiden. Viktig å ha rikelig med attraktive næringsarealer.

Råde ligger mellom store og folkerike kommuner og utviklingen vil henge sammen med nabokommunene.

Det kan bli mangel på arbeidskraft i Norge. Råde vil ha bedre muligheter fordi kommunen ligger i et sentralt og attraktivt område.

Takk for meg

Knut Vareide
Telemarksforsking

Regionalanalyse.no

Hva gjør et sted attraktivt?

Omdømme

Hva synes andre om stedet?

Areal og bygninger

Tomter, boligbygging,
næringsareal, næringslokaler,
hytter

Ameniteter

Kulturtilbud, kulturhus, gode
kommunale tjenester, fin natur,
økonomiske tilskudd, etc

Kultur og identitet

Stedsidentitet, felles mål, tillit,
samarbeid og optimisme

Ikke nok å ha, det som gjelder er å forbedre

Stedsidentitet

Optimisme

Tillitskartet

Felles ambisjoner

Politikere

Ansatte

Kommunen

Næringslivet

Frivillig sektor

Fylkeskommunen

Regionale inst.

Nabokommuner

Besøkende